

преступа и оквири казне одговарати једно другом, него и то, да казна треба да се налази у праведном односу са тежином и околностима учињеног преступа, а такође лицем кривца. Адекватност казне степену тежине преступа полази од принципа правне државе, од суштине уставних права и слобода човека и грађанина, посебно права на слободу, а која не могу бити ограничена, осим случајева предвиђених Уставом Украјине. Правна држава, сматрајући казну пре свега корективном и превентивном мером, треба да примењује мере које нису претеране него само неопходне и условљене постављеним циљем.

Ограничење уставних права окривљеног треба, у првом реду, да одговара принципима законитости, праведности, пропорционалности, између, на пример, обезбеђења интереса државе за очување друштвеног поретка и безбедности и обезбеђења права и слобода осуђеног.

У једној од недавних Одлука Уставни суд Украјине је навео да полази од тога да захтев за зарачунавање и наплату затезне камате по уговору о потрошачком кредиту, која је очигледно претерано велика, не одговара [...] критеријумима праведности, савесности, разумности, као саставним елементима уставног принципа владавине права. То што поверилац има могућност да од корисника узме превелике новчане износе као затезну камату, деформише њену стварну правну сврху, пошто се она претвара у неправедан, претежак терет за корисника и у извор стицања неоправданих додатних прихода од стране повериоца, уместо да буде средство разумног стимулисања дужника на благовремено извршење његових обавеза. У тој истој Одлуци Уставни суд Украјине је дошао до закључка да услови уговора о потрошачком кредиту, његово састављање и остваривање треба да поштују принципе по којима се потрошач сматра слабијом страном у уговору и ужива посебну правну заштиту, при чему се води рачуна о принципу праведности, савесности и разумности. То јест, у овој ситуацији, да би држава испунила уставноправну обавезу заштите права потрошача, од ње се захтева специјално законодавно регулисање питања везаних за обезбеђење деловања наведених принципа у односима потрошачког кредитирања, посебно у погледу утврђивања праведног износа казнене камате за кашњење у извршењу новчаних обавеза од стране физичких лица.

Како је познато, принцип владавине права предвиђа такође захтеве и у односу на квалитет законодавства. У вези с тим рећи ћу да је у низу својих одлука Уставни суд Украјине више пута указивао на то да је један од елемената владавине права – принцип правне одређености, према коме су ограничења основних права човека и грађанина у пракси дозвољена само под условом да је обезбеђена предвидивост примене правних норми које успостављају таква ограничења. Другим речима, ограничење некаквог права треба да се базира на критеријумима који ће омогућити лицу да разликује понашање у складу са правом од противправног, с тим да може